

EXPUNEREA DE MOTIVE

I. SITUAȚIA ACTUALĂ

În Europa, reglementările din Cehia, Ungaria, România și Slovacia sunt cele mai stricte, deoarece în aceste țări se aplică o limită de 0,0 alcool, în timp ce în țări precum Germania, Franța, sau Austria limita permisă de alcool în sânge pentru șoferi este de 0,5. În Franța, un test pozitiv care depășește această limită, în urma unui control rutier, poate aduce sancțiuni de până la doi ani de închisoare și o amendă de 4.500 de euro.

Potrivit unui raport ETSC (European Transport Safety Council) 37% din totalul accidentelor rutiere mortale din UE sunt provocate de șoferii tineri și cei mai mulți sunt depistați pozitiv pentru consumul de narcotice. Consumul ilegal de droguri în rândul tinerilor șoferi este dublu față de cel al adulților. Din acest motiv, ETSC a recomandat UE să înăsprească sancțiunile prevăzute de codurile rutiere, prin aplicarea unei toleranțe zero pentru consumul de droguri și alcool la volan.

În anul 2023 au fost prinși 1.300 de șoferi ce consumaseră substanțe psihoactive și conduceau autovehicule.

În ultima perioadă frecvența cazurilor de consum de droguri sau de alcool la volan, urmate de producerea unor accidente de către șoferi a pus mai accentuat în discuție pericolul pe care îl reprezintă această categorie de șoferi în trafic. Constatăm de la an la an că din ce în ce mai mulți consumatori de droguri sunt prinși în trafic.

Din păcate, în baza datelor statistice colectate în țara noastră în ultimii ani, constatăm că este necesar să înăspriș pedepsele pentru șoferii care se urcă la volan drogați sau băuți.

Și mai periculos este faptul că România înregistrează un bilanț alarmant referitor la numărul de victime rezultate în urma accidentelor rutiere. În 2022 s-au înregistrat peste 76 de accidente pe zi, fiind pe locul 1 în Europa la nivel de rata a accidentelor, iar numărul de decese în țara noastră este **peste dublul mediei europene**.

Trebuie avut în vedere faptul că dintre aceste accidente rutiere unele sunt în responsabilitatea persoanelor, care au consumat alcool sau droguri.

În baza datelor statistice la nivel național au fost depistați 1.535 de conducători auto sub influența substanțelor psihoactive în anul 2021 și 27.368 au fost depistați sub influența băuturilor alcoolice. În primele două trimestre din anul 2022 au fost depistați 1.294 de conducători auto sub influența substanțelor psihoactive și 13.509 sub influența băuturilor alcoolice.

România este un stat care și-a asumat toleranța zero pentru alcool la volan, fapt care conduce la concluzia că orice valoare de alcool în aerul expirat de peste 0,00 g/l este sancționată. Un șofer care se urcă la volan, după ce a băut alcool, pune în pericol atât viața conducătorului auto și a pasagerilor săi, cât și a celorlalți participanți la trafic.

În baza dispozițiilor O.U.G. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicat, valorile între 0.01 mg/l și 0.40 mg/l alcool pur în aerul expirat reprezintă contravenție și se sancționează cu amendă și suspendarea dreptului de a conduce vehicule pe drumurile publice pentru 90 de zile. În cazul unui accident rutier suspendarea este aplicată pentru 120 de zile. Și nu se mai aplică reducerea perioadei de suspendare, dar este obligatorie testarea pentru redobândirea permisului.

De la nivel contravențional la nivel penal se ajunge în situațiile în care șoferul conduce un vehicul sub influența alcoolului a cărei valoare depășește 0.80 mg/l alcool pur în sânge, faptă ce este pedepsită conform dispozițiilor art. 336 alin. (1) din Codul penal cu închisoare de la 1 la 5 ani sau amendă.

În prezent în baza dispozițiilor art. 336 alin. (1) și (2) din Legea nr. 286/2009 - Codul Penal, referitor la infracțiuni contra siguranței circulației pe drumurile publice, conducerea pe drumurile publice a unui vehicul de către o persoană care, la momentul prelevării mostrelor biologice, are o îmbibație alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge sau se află sub influența unor substanțe psihoactive se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani sau cu amendă.

În situația în care șoferul aflat în situațiile prevăzute la art. 336 alin. (1) și (2) efectuează transport public de persoane, transport de substanțe sau produse periculoase ori se află în procesul de instruire practică a unor persoane pentru obținerea permisului de conducere sau în timpul desfășurării probelor practice ale examenului pentru obținerea permisului de conducere, pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani.

Când un conducător auto se află pe drumurile publice și consumă alcool, indiferent de valoarea indicată de aparatul etilotest va răspunde contravențional sau penal în cazul în care i se va detecta o îmbibație alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge. Deci pedeapsa care se aplică se raportează la gradul de alcoolemie indicat de etilotest, în cazul în care conducătorul autovehiculului este prins la volan cu alcool în aerul expirat.

Înalta Curte de Casație și Justiție (ICCJ)-Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a hotărât faptul că o persoană care se află în ambele situații descrise anterior, respectiv are o alcoolemie de peste 0.80 mg/l alcool pur în sânge și a consumat și substanțe psihoactive/droguri, va fi urmărită penal pentru săvârșirea unei singure infracțiuni.

Alcoolul consumat este rapid absorbit în sânge și înrăutățește starea fizică și psihică a celui care conduce, concomitent crescând riscul producerii de accidente. Spre exemplu, la alcoolemia de:

- 0,15 g/litru organismul va reduce concentrația alcoolică într-o oră;
- 0,30 g/litru gândirea, percepția și reflexele sunt afectate;
- 0,50 g/litru riscul unui accident crește de două ori;
- 0,80 g/litru riscul unui accident crește de zece ori;
- 1,20 g/litru riscul unui accident crește de 35 de ori.

Efectele alcoolului la volan, potrivit unei informări date de Ministerul Afacerilor Interne la mai mult de 0,8g/l alcool pur în sânge (960 ml bere, 400 ml vin, 120 ml spirtoase) scade capacitatea de reacție și de manevrare a autovehiculului, se dereglează răspunsul la stimulii optici și auditivi. Deși încetinește multe din funcțiile organismului, alcoolul duce la dispariția inhibițiilor, ceea ce determină deseori un comportament impulsiv și lipsa controlului, situații care pot fi fatale șoferului sau altor pasageri.

O condamnare pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 336 alin. (2) din Codul Penal, respectiv de conducere sub influența drogurilor, poate avea consecințe grave și de durată, inclusiv din perspectiva angajării sau a obținerii unui credit imobiliar spre exemplu.

Constituie infracțiune fapta de a conduce autovehicule pe drumurile publice în măsura în care la momentul la care ați fost surprins în trafic prezentați în sânge urme de substanțe interzise (droguri). Cel mai des întâlnit în țara noastră, când vorbim despre conducerea sub influența drogurilor este canabisul, dar și alți compuși sintetici, cum ar fi așa numitele droguri etnobotanice. Detectarea în trafic a conducătorilor auto aflați sub influența drogurilor se efectuează prin testarea acestora prin intermediul unui dispozitiv numit „*drugtest*”, cu ajutorul căruia se poate obține un rezultat – pozitiv sau negativ. Ulterior, dacă vorbim despre un rezultat pozitiv, persoana în cauză va fi condusă la o unitate medicală specializată pentru prelevarea unei probe de sânge și a unei probe de urină. Substanțele psihoactive pot fi detectate în organism și la câteva zile de la consum, iar infracțiunea de conducere sub influența drogurilor există indiferent de cantitatea de substanță depistată în organism.

Șoferul surprins sub influența drogurilor de la momentul întocmirii dosarului penal și până la finalizarea acestuia, ca persoană urmărită penal pentru săvârșirea infracțiunii de conducere sub influența drogurilor nu va mai avea dreptul de a conduce autovehicule pe drumurile publice. În cazul în care acesta va fi surprins conducând i se va putea întocmi un nou dosar penal pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de conducere a unui vehicul fără permis de conducere, în baza dispozițiilor art. 335 alin. (2) Cod penal.

Pe baza tuturor argumentelor prezentate mai sus, propunem înăsprirea pedepselor cu închisoare pentru șoferii care consumă alcool sau substanțe psihoactive și conduc mașinile pe drumurile publice, precum și pentru șoferii care sub influența acestor substanțe provoacă accidente soldate cu uciderea din culpă a unor persoane.

2. Schimbări preconizate prin implementarea proiectului normativ

Prin prezentul proiect normativ se dispune modificarea art. 192 referitor la dispozițiile legate de pedepsele aplicate în cazul uciderii din culpă prin introducerea unui alineat nou, alin. (4), în care dacă șoferul a consumat alcool și are o îmbibație alcoolică de peste 0,30 g/l alcool pur în sânge sau substanțe psihoactive, pedeapsa aplicată pentru această infracțiune este închisoarea de la 3 la 9 ani.

Se propune și modificarea art. 336 alin. (1) și (3) în sensul că, în cazul conducerii pe drumurile publice a unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere de către o persoană care, la momentul prelevării mostrelor biologice, are o îmbibație alcoolică de peste 0,30 g/l alcool pur în sânge se pedepsește cu închisoare de la 2 la 6 ani sau cu amendă în comparație cu situația actuală când sancțiunea pentru această infracțiune este închisoarea la unu la 5 ani sau cu amendă.

Dacă persoana aflată în una dintre situațiile prevăzute în art. 336 alin. (1) și alin. (2) efectuează transport public de persoane, transport de substanțe sau produse periculoase ori se află în procesul de instruire practică a unor persoane pentru obținerea permisului de conducere sau în timpul desfășurării probelor practice ale examenului pentru obținerea permisului de conducere, pedeapsa este închisoarea de la 3 la 8 ani față de pedeapsa aplicată în prezent pentru această infracțiune care este închisoarea de la unu la 5 ani sau cu amendă.

Se preconizează că prin majorarea pedepselor cu închisoarea în cazul săvârșirii infracțiunilor menționate mai sus șoferii vor deveni mai responsabili și se vor abține de la consumul de alcool în concentrație mare sau de droguri pentru a evita distrugerea de bunuri și de vieți omenești pe drumurile publice. De asemenea, este posibil să scadă și incidența numărului de accidente provocate de acest tip de șoferi.

Impact bugetar

Prezentul proiect normativ nu va avea impact bugetar asupra bugetului consolidat de stat.

Impactul socioeconomic

Prezentul proiect normativ va avea impact în ceea ce privește conștientizarea situațiilor în care prin evitarea consumului de alcool în exces sau de substanțe interzise de către conducătorii auto,

există posibilitatea ca România să aibă o incidență mai mică a accidentelor și a victimelor acestor accidente. Însășpirea pedepselor poate avea un efect de prevenție mai bun.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de lege privind modificare și completarea Legii nr. 286/2009 – Codul Penal, cu modificările și completările ulterioare, pe care îl supunem spre dezbateră și adoptare Parlamentul României.

Inițiator

Senator Neafiliat Rodica BOANCĂ